

Sygn. akt III AUa 946/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Anna Kubasiak

Sędziowie: SA Genowefa Glińska (spr.)

SO del. Danuta Malec

Protokolant: st.sekr.sądowy Aneta Wąsowicz

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2015 r. w Warszawie

sprawy S. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.

o rentę socjalną

na skutek apelacji S. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 3 marca 2014 r. sygn. akt XIV U 5350/13

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 946/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił odwołanie S. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. z dnia 18 września 2013 r. odmawiającej przyznania prawa do renty socjalnej.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynikało, że S. M. (ur. (...)) ma ustalone prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na stałe od 22 lipca 1982 r. Decyzją z dnia 23 lutego 2013 r. organ rentowy dokonał przeliczenia tego świadczenia ustalając jego wysokość od 1 marca 2013 r. na kwotę 1.043,13 zł.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 lutego 2013 r. w sprawie o sygn. akt XIV U 3084/12 przyznano S. M. prawo do renty rodzinnej na stałe – po ojcu P. M. – skutkiem czego Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. w dniu

8 maja 2013 r. wydał decyzję ustalającą wysokość tego świadczenia na kwotę 1.533,79 zł.

W tej sytuacji wypłata renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, została z dniem 1 czerwca 2013 r. zawieszona, z uwagi na fakt iż renta rodzinna S. M. jest korzystniejsza.

W dniu 17 marca 2013 r. S. M. złożył wniosek o przyznanie prawa do renty socjalnej, który został załatwiony odmownie, jako że wnioskodawca ma ustalone prawo do świadczenia ubezpieczeniowego.

W odwołaniu, jak w toku postępowania sądowego wnioskodawca twierdził, że skoro został uznany za osobę trwale i całkowicie niezdolną do pracy zarobkowej, to winien mieć takie prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, niezależnie do renty rodzinnej. Zdaniem odwołującego, przepisy ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej nie stwarzają bowiem przeszkód do otrzymywania obu świadczeń równocześnie, skoro jego całkowita niezdolność od pracy powstała przed ukończeniem 18 – go roku życia.

Sąd Okręgowy – przytaczając treść art. 4 i 7 ww. ustawy stanął na stanowisku, że skoro osoba uprawniona do otrzymywania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renty rodzinnej dokonała wyboru jednego z przysługujących jej świadczeń – w tym przypadku renty rodzinnej – to nie ma prawa do drugiego świadczenia w postaci renty socjalnej.

Apelację od tego wyroku złożył odwołujący, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu apelacji podkreślił, że w ustawie nie zostało wymienione prawo do renty dla osoby, która ma ustalone prawo do renty rodzinnej i nie korzysta z przyznanego mu prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Taksatywnie wymienione w art. 7 ust. 1 tej ustawy przypadki, w których nie można korzystać z renty socjalnej, nie uwzględniają rent rodzinnych a zatem można poobierać zarówno rentę socjalną, jak i rentę rodzinną.

Rozpatrując wniesioną apelację przedstawione w niej zarzuty Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jako niezasadniona podlega oddaleniu.

W sprawie poza sporem pozostaje fakt, że odwołujący jest trwale i całkowicie niezdolny do pracy zarobkowej i od 22 lipca 1982 r. pobierał rentę, początkowo jako inwalida I grupy, potem jako osoba trwale całkowicie niezdolna do pracy zarobkowej. W związku ze śmiercią ojca P. M. i złożonym wnioskiem o przyznanie prawa do renty rodzinnej po ojcu oraz spełnieniem przesłanek o jakich mowa z rozdziale

2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. Nr 1440 z późn. zm.) – Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 21 lutego 2013 r. przyznał wnioskodawcy prawo do dochodzonego świadczenia, którego wysokość okazała się korzystniejsza od pobieranej przez odwołującego renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Zgodnie z art. 95 ust 1 tej ustawy w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie, wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. W tej sytuacji wyższym świadczeniem okazała się renta rodzinna, która jest odwołującemu wypłacana od czerwca 2013 r.

Przepis art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 135 poz. 1268 ze zm.) o rencie socjalnej zawiera przesłanki, których spełnienie skutkuje przyznaniem prawa do tego świadczenia. Odwołujący jako osoba całkowicie i trwale niezdolna do pracy zarobkowej od dzieciństwa spełnia te przesłanki i gdyby nie był uprawniony do innego świadczenia z ubezpieczenia społecznego, to w oparciu o tenże przepis mógłby nabyć prawo do renty socjalnej.

Odwołujący ma jednak prawo do „renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy”, przy czym przesłanka ta jest także konieczna do przyznania prawa do renty rodzinnej, niezależnie od innych przesłanek o jakich mowa w art. 65 ust. 1 i następnym ww. ustawy o FUS.

Jednak przepisy art. 7 ust. 1 ww. ustawy o rencie socjalnej zawiera przesłanki negatywne, powodujące, że z prawa tego skorzystać nie mogą osoby uprawnione do emerytury, uposażenia w stanie spoczynku, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej lub osoby pobierającej świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych, renty strukturalnej, a także osoby uprawnionej do zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub rzeczywistego świadczenia kompensacyjnego, a także osoby będącej właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej w rozumieniu Kodeksu cywilnego o powierzchni użytków rolnych przekraczających 5 ha przeliczeniowych.

Powołany przepis nie wymienia rent rodzinnych, co nie oznacza, że osoby pobierające te świadczenia mają prawo do dwóch świadczeń jednocześnie tj. renty rodzinnej i renty socjalnej.

Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych przewidują sytuacje w których posiadanie prawa do określonego świadczenia stanowi negatywną przesłankę do nabycia prawa do innego świadczenia. Takim przepisem jest ww. art. 7 zgodnie z wykładnią którego prawo do innego świadczenia (renty socjalnej) nie może zostać przyznane. Odwołujący jako osoba niezdolna do pracy i mająca prawo do renty z tego tytułu (a więc także renty rodzinnej jako osoba całkowicie niezdolna do pracy) nie może nabyć jednocześnie prawa do renty socjalnej, chociaż renta rodzinna nie została wymieniona w tym przepisie.

W wyroku z dnia 19 kwietnia 2011 r. (sygn. akt I UK 343/10) Sąd Najwyższy orzekł, że osoba pobierająca – wskutek dokonania wyboru jednego z przysługujących jej świadczeń – rentę rodzinną, która nadal jest uprawniona do renty rodzinnej, z tytułu niezdolności do pracy, nie ma prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy wyraził przekonujący pogląd, że renta socjalna jest świadczeniem o szczególnym charakterze i jest ona przyznawana osobom, które ze względu na stan zdrowia nie mają jakiegokolwiek stażu ubezpieczeniowego, gdyż ich niezdolność powstała przed wejściem na rynek pracy. Renta socjalna stanowi świadczenie o charakterze zabezpieczającym, kompensującym brak możliwości uzyskania uprawnień do świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych, a jej celem jest zapewnienie osobie, spełniającej ustalone warunki do przyznania tego świadczenia, środków finansowych niezbędnych do życia.

Zatem jeżeli o rentę socjalną ubiega się osoba, która ma prawo do świadczenia z ubezpieczenia społecznego, to przyznanie jej prawa do renty socjalnej nie jest możliwe albowiem byłoby to sprzeczne z celem dla którego renta socjalna została ustalona.

Interpretacja art. 7 ust 1 ww. ustawy z wskazaniem reguł wykładni gramatycznych i celowych prowadzi do wniosku, że użyte w tym przepisie sformułowania „renty z tytułu niezdolności do pracy” dotyczy również renty rodzinnej.

Mając powyższe na uwadze i zgodnie z art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił wniesioną apelację.

Sędziowie: PRZEWODNICZĄCY

(...)

(...)

af